

Datum: 24. 11. 2023
Předmět: ÚS - poskytnutí informací SPR. ÚS 1134/23 INF

Vážený pane ...,

v návaznosti na Vaši žádost o informace, podanou dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“), dne 7. listopadu 2023, a zejména její doplnění ze dne 13. listopadu 2023, Vám sděluji, že Ústavní soud s ohledem na ústavní vymezení svých pravomocí (čl. 87 Ústavy České republiky) není povolán k hodnocení důkazů v řízení ve věci výživného. Nepřísluší mu tedy, aby posuzoval, zda v konkrétních případech v řízení o výživném nedochází k podstoupení nepřiměřeného rizika při hodnocení majetkových poměrů povinného a zpravidla mu ani nepřísluší jakkoli do volného uvážení obecných soudů zasahovat. Uvedená procesní zásada může být prolomena v případě, že je třeba zabývat se otázkou, zda v procesu dokazování prováděném v řízení před obecnými soudy nebyla porušena základní práva nebo svobody zakotvené v ústavních zákonech, a v rámci toho uvážit, zda bylo řízení i v těchto aspektech spravedlivé.

V judikatuře Ústavního soudu nebylo běžně dostupnými vyhledávacími prostředky nalezeno žádné rozhodnutí Ústavního soudu, které by konkretizovalo „nepřiměřené majetkové riziko povinného“.

Bližší konkretizace tohoto majetkového hlediska není uvedena ani v důvodové zprávě k § 913 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (veřejnosti je volně dostupná např. zde <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>).

Určité vodítko Vám však může poskytnout komentářová literatura, kde je například uvedeno následující: „K tíži povinného zákon přičítá, pokud podstupuje tzv. nepřiměřená majetková rizika, čímž zásadně ohrožuje schopnost (s)plnit svou vyživovací povinnost, možnost poskytovat výživné. Riziko však musí být nepřiměřené; běžné (přiměřené) podnikatelské riziko, které na sebe povinný bere, nelze bez dalšího označit za riziko nepřiměřené. Za nepřiměřené by bylo možno pokládat např. koupi akcií a jiných cenných papírů a investičních nástrojů v rozporu s pravidly obezřetného investování (per analogiam § 1432 a násl.), majetkovým poměrům povinného nepřiměřené vystavování směnek, šeků či dlužních úpisů, marnotratnost povinného, hazardní hry atp.“ (komentář k § 913 [Rozsah práva na výživné a vyživovací povinnosti] JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D., JUDr. Ondřej Mocek JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.; JUDr. Ondřej Mocek, Právní stav komentáře je ke dni 1. 1. 2023; Systém ASPI - stav k 21. 11. 2023 do částky 155/2023 Sb. a 27/2023 Sb.m.s. - RA2261 Občanský zákoník: Komentář, Svazek II, (§ 655-975) - KO89_b2012CZ - stav k 23. 11. 2023).

Jde-li o samotnou interpretaci zákonného ustanovení, tedy § 913 odst. 2, vyjádřil se k ní Ústavní soud např. v usnesení sp. zn. III. ÚS 1303/11 ze dne 16. června 2011, (dostupné v databázi rozhodnutí Ústavního soudu NALUS pod následujícím odkazem: https://nalus.usoud.cz:443/Search/GetText.aspx?sz=3-1303-11_1) kde je uvedeno, že „má postihovat ty situace, kdy je rodič, resp. povinný bez prostředků, vyhýbá se práci, a (proto) nemůže a vlastně ani nechce plnit vyživovací povinnost.“

Závěrem bych ráda doplnila, že dle § 2 odst. 4 ZSPI nejsou povinné subjekty povinny sdělovat názory či vytvářet nové informace. Přesto věřím, že pro Vás mohly být poskytnuté informace užitečné.

S pozdravem

Mgr. Zdeňka Koukalová
právník, specialista na poskytování informací